

اثرات برنامه ریزی در محیط زیست و توسعه پایدار

علیرضا لچینانی، کارشناسی ارشد توسعه و برنامه ریزی اقتصادی تهران جنوب

مدیر عامل موسسه فرهیختگان دانشگاه

fdpub@yahoo.com

چکیده

محیط زیست از هوا، آب، خاک، منابع طبیعی، جانوران، انسان و... و روابط متقابل بین آنها تشکیل شده است. این بخش ها با هم در کنش و واکنش می باشند. مدیریت مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی بر اساس یک مبانی ارزشی پذیرفته شده است که از طریق برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و سرپرستی و کنترل عملیات برای دستیابی به اهداف تعیین شده صورت می گیرد. کلیه مراحل فوق الذکر در تعامل با یکدیگر هستند و در رأس آن برنامه ریزی قرار گرفته است. اولین اقدام برای دستیابی به مدیریت خردمندانه محیط زیست، شناخت محیط زیست است بنابراین مطابق مدل نظری و رویکرد سیستمی، مراکز آموزش می بایست زیرساخت های مناسب با پایداری را ایجاد و تقویت نمایند.

کلید واژه

برنامه ریزی، مدیریت، محیط زیست، توسعه پایدار

مقدمه

مدیریت زیست محیطی نگرشی است که ورای مدیریت منابع طبیعی عمل کرده و شامل محیط سیاسی، اجتماعی و... طبیعی می شود و به مسائل ارزشی با یک مکانیزم توزیع برابر بین کلیه اشخاص، نسل ها و مناطق جغرافیایی می پردازد. مدیریت زیست محیطی نمی تواند امیدوار به غلبه بر تمامی مسائل و مؤلفه های زیست محیطی که با آن سروکار دارد باشد بلکه وظیفه مدیریت زیست محیطی، مطالعه و تلاش در جهت کنترل فرآیندها به منظور تحقق اهداف خاص است. مدیریت زیست محیطی یک تعریف عمومی در مورد یک فرآیند اتخاذ شده توسط متخصصین سیستم گراست که با سابقه تحصیل در علوم طبیعی و اجتماعی و یا مهندسی، حقوق و طراحی، اقدام به حل مسائل زیست محیطی تحول یافته، توسط انسان می نمایند و بر اساس یک رویکرد «میان رشته ای» بر نقطه نظرات کمی و آینده نگر عمل می کنند.

اهداف و ماهیت مدیریت زیست محیطی

به وضوح روشن است که مدیریت زیست محیطی جهت نیل به اهداف فرارو با مسائل عدیده ای روبرو خواهد شد. بدون تردید اهداف کوتاه مدت مدیریت زیست محیطی باید در چارچوب یک سری نگرش های کلی به اجراء درآیند. بدون داشتن یک نگرش کلی، مشکل بتوان از تصمیم گیری های ناقص احتراز نمود و یا یک خط مشی بلند مدت را در پیش گرفت و حتی نمی توان به تعیین اولویت ها و شناسایی وظایف مبادرت نمود. بدین ترتیب مدیریت زیست محیطی مستلزم تصمیم گیری در مورد اهداف و تعیین محدوده های عملکرد یا حیطه یابی است. تنها پس از حیطه یابی است که یک مدیر زیست محیطی می تواند عملکرد زیست محیطی خود را آغاز نماید؛ این مسئله ای است که اغلب مورد غفلت مدیران محیط زیست قرار می گیرد این اهداف عبارتند از:

- پیشگیری و حل مسائل زیست محیطی
- تعیین حدود
- تلاش برای تأسیس نهادهایی که بطور مؤثر از تحقیق، نظارت و مدیریت زیست محیطی حمایت می کنند
- شناسایی تهدیدات زیست محیطی و اعلام هشدار